

רשומות

הצעות חוק

ה מ ש ל ה

22 ביוני 2005

184

ט"ו בסיון התשס"ה

עמוד

894 הצעת חוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ה-2005

הצעת חוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ה-2005

פרק א': מטרת החוק

מטרה 1. חוק זה מטרתו להגן על הציבור ועל הסביבה מפני השפעות של חשיפה לקרינה בלתי מייננת, ולהסדיר את העיסוק במקורות קרינה ובמתן שירות קרינה, בין השאר על ידי קביעת איסורים וחובות בהתאם לעקרונות הזהירות המונעת.

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק המוצע קובע הוראות המתייחסות למכלול ההיבטים הקשורים להסדרת נושא הקרינה הבלתי מייננת, ובכלל זה קובע חובת רישוי להקמה ולהפעלה של מכשירים או מיתקנים שבמהלך הפעלתם נוצרת או עלולה להיווצר קרינה בלתי מייננת (להלן – מקורות קרינה), וכן חובת רישוי לצורך מתן שירותים של מדידת קרינה בלתי מייננת, והערכת רמות החשיפה של בני אדם והסביבה לקרינה כאמור (להלן – שירות קרינה). בנוסף קובע החוק המוצע הוראות פיקוח על בעלי הרישיונות שיינתנו מכוחו, ומטיל עליהם חובות שונות.

כמו כן, מוצע להסמיך את השר לאיכות הסביבה (להלן – השר), הממונה על ביצועו, לקבוע בתקנות הוראות לענין רמות חשיפה מרביות מותרות של בני אדם לקרינה ולענין אמצעי הזהירות והבטיחות הדרושים לצורך מניעת סכנות לציבור ולסביבה כתוצאה מחשיפה לקרינה.

סעיף 1 כאמור, על פי מיטב הידע המקצועי הקיים כיום בקרב המומחים, לרבות מומחי ועדת ICNIRP ומומחי ארגון הבריאות העולמי, חשיפה לקרינה בלתי מייננת באופן ממושך ולא מבוקר, וברמות גבוהות, עלולה לגרום נזק לבני האדם, לבעלי חיים ולצומח. מוצע על כן להבהיר כי מטרת החוק המוצע לקבוע איסורים וחובות לשם הגנה מפני נזקים כאמור, אף אם קיומם של אלה טרם הוכח, זאת בהתאם לעקרון הזהירות המונעת (Precautionary Principle/Prudent Avoidance) המקובל בנושאים סביבתיים.

עקרון הזהירות המונעת, כבסיס לתקינה בין לאומית, אומץ על ידי הקהילה האירופית בשנת 2000, ומופיע באופן מפורש בחקיקה של כמה מדינות, כדוגמת ניו-זילנד, שווייץ, בלגיה ואיטליה.

בהתאם לעיקרון זה גם בהערך הוכחות מדעיות מספקות לקיום נזקים בריאותיים מגורם מסוים, יש לנקוט אמצעים סבירים להפחתת "הסיכון", וזאת בלי להמתין לסיום המחקרים שמטרתם להקטין את אי הוודאות באשר לקיומם של נזקים בריאותיים כאמור.

כללי

קרינה בלתי מייננת היא אנרגיה הנפלטת ממקורות טבעיים או שנוצרת במהלך הפעלתם של מקורות מלאכותיים, המתפשטת במרחב בצורת גלים אלקטרומגנטיים בתדרים הנמוכים מאלה של הקרינה המייננת, ובשל כך בעלת אנרגיה נמוכה מזו הנדרשת לגרימת יוניזציה, לדוגמה – קרינת רדיו, קרינת רשת החשמל, קרינה על סגולה וקרינת לייזר. הגל האלקטרומגנטי פועל ומשפיע בצורות שונות על המערכות הביולוגיות של בני האדם, בעלי החיים והצומח.

בשנים האחרונות קיים גידול משמעותי בשימוש במיתקנים ובמכשירים שבמהלך הפעלתם נוצרת או עלולה להיווצר קרינה בלתי מייננת, וזאת לצרכים מסחריים ותעשייתיים ולשימוש ביתי, כגון: משרדים, טלפונים סלולריים, תנורי מיקרוגל, מצביעי לייזר, נורות הלוגן, מסכי מחשב, ומוצרי חשמל שונים.

לדעת מומחים, לרבות מומחי הוועדה הבין לאומית להגנה מקרינה בלתי מייננת – (ICNIRP) The International Commission on Non Ionizing Radiation Protection, שיש לה הכרה בין לאומית בארגון מדעי לא ממשלתי בתחום הקרינה הבלתי מייננת, חשיפת בני אדם לקרינה בלתי מייננת ברמה מסוימת עלולה לגרום להם נזקים. על רקע זה ולאור הידע והניסיון שנצברו, נקבעו רמות חשיפה אשר מטרתן להגן על הציבור הרחב מפני נזקים אלה.

המשרד לאיכות הסביבה פועל כיום בנושאי הקרינה הבלתי מייננת והשפעותיה על הסביבה והציבור, בעיקר מכוון סמכויותיו לפי תקנות הדוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התש"ס-1980. תקנות אלה יועדו מלכתחילה להסדיר את העיסוק בקרינה מייננת ובחומרים רדיואקטיביים, והן אינן מהוות תשתית משפטית מתאימה להסדר הטיפול בנושא הקרינה הבלתי מייננת, ומכאן הצורך להסדיר את הנושא בחוק המוצע.

- “היתר” – היתר הקמה, היתר הפעלה או היתר למתן שירות;
- “היתר הפעלה” – היתר להפעלה של מקור קרינה, שניתן לפי סעיף 3;
- “היתר הקמה” – היתר להקמה של מקור קרינה, שניתן לפי סעיף 3;
- “היתר למתן שירות” – היתר למתן שירות קרינה שניתן לפי סעיף 3;
- “ממונה” – מי שהשר הסמיכו כממונה לענין הוראות חוק זה, בולן או מקצתן;
- “מפקח” – מי שהוסמך כמפקח לפי הוראות סעיף 13;
- “מקור קרינה” – מכשיר, מיתקן או מערכת טכנולוגית, שבמהלך הפעלתם נוצרת או עלולה להיווצר, קרינה בלתי מייננת, למעט קרינה לשימוש רפואי;
- “שירות קרינה”, “שירות” – מדידה של קרינה בלתי מייננת, וכן הערכת רמת החשיפה של בני אדם והסביבה לקרינה הצפויה ממקור הקרינה;
- “קרינה בלתי מייננת”, “קרינה” – פליטת גלים אלקטרומגנטיים שהאנרגיה שלהם פחותה מ-5 אלקטרון וולט ושאינם יכולים לגרום ליוניזציה;
- “השר” – השר לאיכות הסביבה.

ד ב ר י ה ס ב ר

טכנולוגית הכוללת יותר ממכשיר אחד (כגון: תחנת ממסר לשידור או תחנת מיתוג לחשמל). מוצע להחריג לענין זה מקורות קרינה שמחם נפלטת קרינה בלתי מייננת לשימוש רפואי, שכן הפיקוח על העיסוק במקורות קרינה אלה הוא באחריות ובסמכות שר הבריאות, בהתאם לתקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התש"ם-1980 (להלן – תקנות הרוקחים).

להגדרה “קרינה בלתי מייננת” או “קרינה”

קרינה בלתי מייננת מוגדרת לצורך החוק המוצע כפליטת גלים אלקטרומגנטיים שהאנרגיה שלהם פחותה מ-5 אלקטרון וולט ושאינם יכולים לגרום ליוניזציה, שמשמעותה מבחינה מקצועית היא פליטת גלים אלקטרומגנטיים בתדרים שבין התדר הסטטי לבין תדר האולטרא סגול (U.V), כגון: שדה סטאטי, שדה מגנטי וחשמלי בתדר רשת החשמל, קרינת רדיו, קרינת מיקרו, לייזרים, אינפרא אדום או אולטרא סגול (קרינה אופטית).

להגדרה “שירות קרינה”

“שירות קרינה” מוגדר כשירות לביצוע מדירות של קרינה בלתי מייננת הנפלטת ממקורות קרינה, וכן ביצוע הערכה של רמות החשיפה של בני אדם והסביבה לקרינה, הצפויות ממקור הקרינה. החוק המוצע בא להסדיר את העיסוק במתן שירותי קרינה כדי להבטיח מיומנות ורמה מקצועית נאותה של נותני השירות.

סעיף 2 להגדרות “היתר הפעלה” ו”היתר הקמה”

שלב ההקמה של מקור קרינה ושלב הפעלתו, נבדלים מבחינת ההסדרים החקיקתיים שראוי להחיל עליהם, למשל לענין הדרישות המקדמיות לביצועם והאמצעים לאכיפתם. מוצע על כן לקבוע הליך רישוי נפרד לכל אחד מהשלבים.

להגדרה “ממונה”

עובד המשרד לאיכות הסביבה שימונה על ידי השר הוא הגורם המוסמך על פי החוק המוצע לתת היתרים להקמתם ולהפעלתם של מקורות קרינה והיתרים לנוטני שירות קרינה. לשם קיום מטרת החוק, מוצע כי לממונה יוענקו סמכויות שונות, ובכלל זה סמכויות פיקוח ובקרה, סמכות לקבוע תנאים בהיתרים וכן סמכות לבטל או להתלות את תוקפם. ויובהר כי השר יוכל למנות כמה ממונים לענין החוק המוצע בכללו או לגבי חלק מהוראותיו.

להגדרה “מקור קרינה”

ההגדרה “מקור קרינה” כוללת מכשיר, מיתקן או מערכת טכנולוגית אשר במהלך הפעלתם או פעילותם נוצרת או עלולה להיווצר קרינה בלתי מייננת, למעט קרינה לשימוש רפואי. לפיכך, מקור קרינה יכול שיהיה מכשיר בודד ונייד (כגון: מכשיר רדאר) או מיתקן קבוע (כגון: אנטנת שידור או קו מתח גבוה) או מערכת

פרק ג': היתרים

היתר 3. (א) לא יקים אדם מקור קרינה, לא יפעיל מקור קרינה ולא ייתן שירות קרינה, אלא אם כן בידרו היתר הקמה, היתר הפעלה או היתר למתן שירות, לפי הענין, שנתן לו ממונה לפי הוראות חוק זה, ובהתאם לתנאיו.

(ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א) רשאי מבקש היתר הפעלה לבצע הפעלה ניסיונית של מקור קרינה במשך תקופה שלא תעלה על שלושה חודשים, טרם קבלת היתר הפעלה, לשם עריכת מדידות ובדיקות הכרוכות בהרצת ההפעלה של מקור הקרינה, בהתאם להנחיות ממונה, כאמור בסעיף 7(א)(2).

(ג) היתר הקמה והיתר הפעלה יכול שיינתנו לגבי מקור קרינה מסוים או לגבי סוג מסוים של מקורות קרינה.

פטור 4. הוראות סעיף 3 לא יחולו על הקמה או הפעלה של מקור קרינה המפורט בתוספת.

תוקף היתרים 5. (א) תוקפם של היתר הפעלה ושל היתר למתן שירות יהיה לתקופה של חמש שנים, ואולם רשאי השר לקבוע תקופת תוקף אחרת במקרים או בנסיבות שיקבע, בשים לב, בין השאר, לסוג מקור הקרינה או מיקומו או לסוג השירות, לפי הענין.

(ב) תוקפו של היתר הקמה יהיה לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים, ורשאי ממונה להאריך את תוקפו לתקופות נוספות, ובלבד שסך התקופות לא יעלה על תשעה חודשים, ואולם רשאי השר לקבוע תקופת תוקף ארוכה יותר לגבי סוגים מסוימים של מקורות קרינה.

ד ב ר י ה ס ב ר

קרינה. "היתר סוג", יאפשר לבעליו להקים או להפעיל מספר מקורות קרינה מאותו סוג, בכפוף לתנאים שיפורטו בהיתר, בין השאר בנוגע למספרם של מקורות הקרינה ולמיקומם.

סעיף 4 מוצע לקבוע פטור מחובת היתר, לגבי והתוספת הקמה או הפעלה של מקורות קרינה מסוימים, המפורטים בתוספת. מקורות הקרינה המפורטים בתוספת מאופיינים בכך שהקרינה הנוצרת במהלך הפעלתם היא מוערית ובעלת השפעה סביבתית זניחה, או שהשימוש בהם אינו כרוך בסכנה לציבור, ועל כן אין צורך בהסדרת פעולות ביחס למקורות אלה ובפיקוח עליהם.

סעיף 5 מוצע כי תקופת תוקפו של היתר להפעלה של מקור קרינה ושל היתר למתן שירות קרינה, תהיה, ככלל, חמש שנים. בתום התקופה האמורה יידרשו בעלי ההיתרים להגיש בקשה מחודשת לקבלת היתר, ועמידתם בתנאים לקבלתו תיבחן מחודש, זאת לצורך פיקוח ובקרה הדוקים יותר על אופן תפעולם. עם זאת מוצע להקנות לשר סמכות לקבוע בתקנות תקופות תוקף ארוכות או קצרות יותר, במקרים או בנסיבות שיקבע בשים לב לסוג מקור הקרינה או מיקומו או לסוג השירות.

לענין היתר הקמה מוצע לקבוע כי תוקפו יהיה לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים, שכן תקופה זו נועדה להשלמת הליכי התכנון וההקמה בלבד. עם זאת

סעיף 3 לסעיף קטן (א)

החוק המוצע אוסר על הקמת מקור קרינה, הפעלת מקור קרינה ומתן שירות קרינה בלא היתר מראש, לגבי כל אחת מהפעולות, מאת המשרד לאיכות הסביבה.

החובה לקבלת היתר נדרשת לצורך פיקוח ראוי על מי שמבצע פעולות הקשורות למקור קרינה ולשם הסדרת הפעולות האמורות, ובכלל זה קביעת אמצעי זהירות מחייבים נוכח הסכנה הכרוכה בהפעלתו של מקור קרינה כאמור, והבטחת השימוש בציוד מתאים ובכוח אדם בעל מיומנות ורמה מקצועית נאותה.

להקמה של מקור קרינה ולהפעלתו נדרשים על פי החוק המוצע שני היתרים שונים שכן פעולות אלה נבדלות זו מזו בין השאר לענין הדרישות המקדמיות לביצוען, הפיקוח עליהן והאמצעים לאכיפתן.

לסעיף קטן (ב)

מוצע כי טרם קבלת היתר הפעלה, מבקש ההיתר יהיה רשאי לבצע, בהתאם להנחיות ממונה, מדידות ובדיקות של מקור הקרינה, שתוצאותיהם הם תנאי לקבלת ההיתר.

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי היתר הקמה והיתר הפעלה יכול שיינתנו למקור קרינה מסוים או לסוג מסוים של מקורות

6. לא ייתן ממונה היתר הקמה, אלא לאחר שהוכח להנחת דעתו כי מתקיימים כל אלה: תנאים למתן היתר הקמה

(1) מבקש ההיתר ביצע, באמצעות בעל היתר למתן שירות ועל פי הנחיות בכתב שקיבל מאת ממונה, הערכה של רמות החשיפה המרביות של בני אדם והסביבה לקרינה הצפויה ממקור הקרינה לכשיופעל, לרבות בעת תקלה (בחוק זה – הערכת רמות חשיפה);

(2) ננקטו האמצעים הדרושים להגבלת רמת החשיפה של בני אדם והסביבה לקרינה הצפויה ממקור הקרינה לכשיופעל, בהתאם להוראות ממונה לפי סעיף 9(1), לרבות אמצעים טכנולוגיים נאותים הנמצאים בשימוש, וכן ננקטו אמצעי הזהירות והבטיחות שקבע השר לפי הוראות סעיף 25(א)(3).

7. (א) לא ייתן ממונה היתר הפעלה, אלא לאחר שהוכח להנחת דעתו כי מתקיימים כל תנאים למתן היתר הפעלה אלה:

(1) התנאי האמור בסעיף 6(2);

(2) מבקש ההיתר ערך, באמצעות בעל היתר למתן שירות ועל פי הנחיות בכתב שקיבל מאת ממונה, מדירות של רמות החשיפה של בני אדם והסביבה לקרינה הנוצרת במהלך הפעלתו של מקור הקרינה, במרחקים שונים ממקור הקרינה, ורמות אלה לא עלו על רמת החשיפה המרבית שקבע ממונה לפי סעיף 9(1).

ד ב ר י ה ס ב ר

שקיימת אי־תלות בינו לבין מומין ההערכה (ר' דברי הסבר לסעיף 17).

כמו כן מוצע לחייב את מבקש ההיתר לנקוט אמצעי זהירות ובטיחות לרבות אמצעים לשם הגבלת רמת החשיפה של בני אדם והסביבה לקרינה הצפויה ממקור הקרינה לכשיופעל, בהתאם לרמת החשיפה המרבית שתקבע לענין זה על ידי הממונה, כתנאי מקדמי למתן ההיתר, ובהתאם לתקנות שיקבע השר בהקשר זה, ככל שייקבעו.

סעיף 7 מוצע כי היתר הפעלה של מקור קרינה יינתן, רק לאחר שהמבקש הציג לפני ממונה תוצאות של מדירות של רמות החשיפה של בני אדם והסביבה לקרינה הנוצרת במהלך הפעלתו של מקור הקרינה, שערך באמצעות בעל היתר למתן שירות ועל פי הנחיות בכתב שקיבל מאת ממונה. לענין זה יצוין כי לפי הוראות סעיף 25(ב) רשאי מבקש ההיתר להפעיל את מקור הקרינה לצורך עריכת מדירות אלה אף לפני שניתן לו ההיתר להפעלתו. כמו כן יצוין כי על המדירות להתבצע בידי בעל היתר למתן שירות קרינה על פי החוק המוצע, שקיימת אי־תלות בינו לבין מומין המדירות (ר' דברי הסבר לסעיף 17).

עוד מוצע לאפשר לממונה לדרוש ממבקש היתר הפעלה, כתנאי למתן ההיתר, גם ביצוע של הערכת רמות חשיפה, למשל במקום שבו נעשו במקור הקרינה נושא הבקשה או בסביבתו, שינויים משמעותיים לעומת המצב שהיה בעת קבלת ההיתר להקמתו, העלולים לגרום לעליה ברמות החשיפה של בני אדם והסביבה לקרינה.

מוצע לאפשר לממונה להאריך תקופה זו ובלבד שסך התקופות לא יעלה על תשעה חדשים (למשל, כאשר לא התקבל בזמן האמור היתר בניה לשם הקמת אנטנה לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן – חוק התכנון והבניה), שתנאי מקדמי לקבלתו לפי הוראות סעיף 21 וכן ולפי הוראות תמ"א 36 הוא קבלת היתר הקמה לפי החוק המוצע). עוד מוצע להסמיך את השר לקבוע בתקנות תקופות תוקף ארוכות מתשעה חודשים לגבי מקורות קרינה מסוימים שיקבע.

סעיף 6 מוצע להתנות מתן היתר להקמה של מקור קרינה בתנאים שיבטיחו כי ההקמה תיעשה באופן העולה בקנה אחד עם מטרת החוק המוצע, דהיינו: מניעת גרימת השפעות מזיקות של חשיפה לקרינה בלתי מייננת. מוצע לקבוע כי היתר יינתן רק לאחר שיובטח כי מקור הקרינה יופעל באמצעים טכנולוגיים נאותים הנמצאים בשימוש בעת הגשת הבקשה למתן ההיתר, וכי על מבקש היתר הקמה לבצע, בין השאר, הערכה של רמות החשיפה המרביות של בני אדם והסביבה לקרינה, הצפויות ממקור הקרינה לכשיופעל, לרבות בעת תקלה (להלן – הערכת רמות חשיפה). הערכת רמות החשיפה מבוססת על עריכת הישובים וסימולציות של רמות חשיפה מרביות לקרינה, בהתחשב, בין השאר, ברמות של קרינת הרקע, בטופוגרפיה ובהשפעה המצרפית של קרינה הנוצרת במהלך הפעלתם של מקורות שונים באזור מסוים.

לענין זה יצוין כי הערכת רמות החשיפה תיעשה בידי בעל היתר למתן שירות קרינה על פי החוק המוצע.

(ב) ממונה רשאי להתנות מתן היתר הפעלה גם בביצוע הערכת רמות חשיפה כאמור בסעיף 6(1).

8. לא ייתן ממונה היתר למתן שירות, אלא לאחר שהוכח להנחת דעתו כי מתקיימים כל תנאים למתן היתר שירות אלה:

(1) מבקש ההיתר הוא בעל הכשרה מקצועית כפי שקבע השר, ורשאי השר לקבוע לענין זה הובת עמידה בבחינות מקצועיות בנושאים ועל פי סדרים שיקבע;

(2) בידי מבקש ההיתר ציוד ואמצעים מתאימים למתן שירות הקרינה.

9. ממונה רשאי להתנות מתן היתר בתנאים שיש לקיימם לפני מתן ההיתר, ורשאי הוא לקבוע בהיתר תנאים ולהוסיף או לגרוע מהם בכל עת, כדי להבטיח קיום מטרות חוק זה, ובכלל זה, תנאים בדבר –

(1) רמת החשיפה המרבית המותרת של בני אדם לקרינה ממקור קרינה, והאמצעים הדרושים להגבלת רמת החשיפה;

(2) הגבלת הגישה למקור קרינה;

(3) הצבת שילוט אזהרה;

(4) ביצוע מדידות של קרינה הנוצרת במהלך הפעלתו של מקור קרינה;

(5) הסרת מקור קרינה בתום העיסוק בו;

(6) מסירת מידע למזמין שירות הקרינה;

(7) העסקה של כוח אדם מקצועי ומיומן;

(8) הציוד והאמצעים הדרושים לשם מתן שירות קרינה;

(9) אחזקה נאותה של מקור הקרינה או של הציוד והאמצעים המיועדים למתן שירות הקרינה, לפי הענין, וביצוע בדיקות להבטחת תקינותם;

(10) חובות רישום ודיווח, ובכלל זה –

(א) תיאור ופירוט הנתונים הטכניים של מקור הקרינה נושא ההיתר;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 8 כדי להבטיח מיומנות ורמה מקצועית נאותה של נותני שירותי קרינה מוצע לקבוע כי היתר שירות יינתן רק לאחר שהוכח להנחת דעתו של ממונה, כי המבקש עומד בדרישות המקצועיות שקבע השר, וכי בידו ציוד ואמצעים מתאימים למתן השירות.

ביצוע תחזוקה נאותה, ביצוע מדידות של קרינה הנוצרת במהלך הפעלתו של מקור הקרינה, הסרת מקור קרינה בתום השימוש בו, ומסירת מידע למזמין שירות קרינה. לענין זה יצוין כי מדידות הקרינה שבעל היתר יהויב בביצוען על פי תנאי ההיתר יוכלו להתבצע רק בידי בעל היתר למתן שירות קרינה על פי החוק המוצע, שקיימת אי תלות בינו לבין מזמין המדידות (ר' דברי הסבר לסעיף 17).

נוסף על כך יוכל הממונה, על פי הסעיף המוצע, לקבוע בהיתרים שייתן תנאים לענין חובות רישום ודיווח שיהולו על בעלי ההיתרים, זאת כדי לאפשר פיקוח הדוק על פעולתם.

סעיף 10 מוצע להקנות לממונה סמכות לבטל או להתלות תוקפו של היתר, לאחר שנתן לבעל ההיתר הזדמנות להשמיע את טענותיו, מקום שבו ניתן ההיתר על יסוד מידע כוזב או מטעה וכן במקרה שבו הפר בעל ההיתר הוראה מהוראות החוק המוצע או

סעיף 9 לשם השגת מטרותו של החוק המוצע, ולצורך הפעלת מערך ההיתרים יעיל ופיקוח נאות על מקבלי ההיתרים, מוצע לאפשר לממונה לקבוע תנאים מקרמיים שעל מבקש ההיתר למלא כתנאי למתן ההיתר וכן לקבוע תנאים בהיתר עצמו שעל בעל ההיתר לעמוד בהם במהלך תקופת תוקפו. בין היתר יוכל הממונה לקבוע תנאים המטילים על מבקש ההיתר או בעל ההיתר חובת רישום של אמצעי בטיחות וזהירות, ובכלל זה הגבלת רמות החשיפה של בני-אדם והסביבה לקרינה שתופלט ממקור הקרינה, הגבלת גישה למקור הקרינה, הצבת שילוט אזהרה, העסקת כוח אדם מיומן,

(ב) פירוט מדידות קרינה שבוצעו ותוצאותיהן;

(ג) פירוט בדיקות שנערכו להבטחת תקינותם של מקור הקרינה או של ציוד ואמצעים המיועדים למתן שירות הקרינה, לפי הענין, והאמצעים שננקטו לשם אחזקתם הנאותה.

10. (א) ממונה רשאי בכל עת לבטל היתר או להתלות את תוקפו, לאחר שנתן לבעל ביטול או התליה של היתר הזדמנות להשמיע את טענותיו, אם נוכח כי התקיים אחד מאלה:

(1) ההיתר ניתן על יסוד מידע כוזב או מטעה;

(2) בעל ההיתר הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, או תנאי מתנאי ההיתר;

(3) הפעלת מקור הקרינה מסכנת או עלולה לסכן את הציבור או לגרום נזק חמור לסביבה;

(ב) היה הפגם שבשלו נדרשו ביטול ההיתר או התליתו לפי סעיף קטן (א), ניתן לתיקון, לא יבטל הממונה את ההיתר ולא יתלה את תוקפו, אלא לאחר ששלח לבעל ההיתר הודעה על הטעון תיקון, ובעל ההיתר לא תיקן את הפגם באופן ובתוך התקופה שנקבעו בהודעה.

11. (א) בעל היתר ינהל רישום מלא ומפורט לענין מקור הקרינה או השירות שלגביו ניתן הרישום ודיווח ההיתר, בהתאם לתנאים שקבע ממונה בהיתר לפי סעיף 9(10), וידווח עליהם לממונה אחת לשנה לא יאוחר מיום 31 בדצמבר, או במועד אחר כפי שיוורה הממונה.

(ב) בעל היתר יאפשר לממונה ולמפקח, לעיין ברישומים המנוהלים על ידו כאמור בסעיף קטן (א), בשעות העבודה המקובלות, וימסור להם, לפי דרישתם, העתק מרישומים כאמור.

פרק ד': פיקוח

12. (א) היה לממונה או למפקח יסוד סביר להניח כי הפעלה של מקור קרינה נעשית סמכויות ממונה באופן העלול לסכן את הציבור או לגרום נזק חמור לסביבה, רשאי הוא, בכל עת סבירה, להיכנס למקום שבו מצוי מקור הקרינה ולבדוק, או לערוך מדידות של קרינה הנוצרת במהלך הפעלתו, ובלבד שלא ייכנס למקום כאמור בפסקאות (1) עד (3) של סעיף 13(ג) אלא בהתאם להוראות אותן פסקאות.

ד ב ר י ה ס ב ר

אחת לשנה או במועד אחר, על הענינים נושא הרישומים, וכן לאפשר לממונה או למפקח שמונה לפי הוראות החוק המוצע לעיין ברישומים אלה ולמסור להם העתק מהם על פי דרישתם.

סעיף 12 לצורך קיום בקרה, פיקוח ואכיפה נאותים, מוצע לאפשר לממונה או למפקח לבצע בעצמם בדיקות של מקור קרינה, אף אם אינו טעון היתר בהתאם להוראות החוק המוצע, וכן לערוך מדידות של קרינה הנוצרת במהלך הפעלתו, וזאת אם יש להם יסוד סביר להניח כי הפעלתו של מקור קרינה נעשית באופן העלול לסכן את הציבור או לגרום נזק לסביבה. כמו כן מוצע כי לממונה תהא הסמכות להורות לבעל מקור קרינה בנסיבות כאמור או למפעילו, לנקוט אמצעים כפי שיוורה ותוך תקופת הזמן שיוורה, לשם הפעלתו הבטוחה של מקור הקרינה.

התקנות על פיו או לא קיים תנאי מתנאי ההיתר. כמו כן מוצע להקנות לממונה סמכות כאמור אם נוכח לדעת כי הפעלת מקור הקרינה מסכנת או עלולה לסכן את הציבור או לגרום נזק חמור לסביבה.

סמכות זו תופעל על ידי הממונה רק לאחר שנתן לבעל ההיתר הזדמנות לתקן את הטעון תיקון, ככל שהפגם ניתן לתיקון, ובעל ההיתר לא עשה כן.

סעיף 11 מוצע להטיל על בעל היתר חובות בדבר ניהול רישומים מפורטים, בהתאם לתנאים שקבע ממונה בהיתר, בענינים הקשורים למקורות הקרינה שברשותו או לשירותי קרינה שנתן, לרבות לענין בדיקות שערך להבטחת תקינות מקורות הקרינה או המכשירים שברשותו, או מדידות שביצע.

לצורכי אכיפת חובת הרישום ולצורכי בקרה, פיקוח ויידוע הציבור, מוצע לחייב בעל היתר לדווח לממונה

(ב) מצא ממונה כי מקור קרינה מופעל באופן העלול לסכן את הציבור או לגרום נזק חמור לסביבה, רשאי הוא להורות, בכתב, לבעל מקור הקרינה או למפעיל מקור הקרינה לנקוט אמצעים כפי שיוורה ובתוך תקופת הזמן שיוורה, לשם הפעלתו הבטוחה של מקור הקרינה.

13. (א) השר רשאי להסמיך עובד ציבור כמפקח לענין חוק זה.

מפקחים

(ב) לא יוסמך מפקח לפי הוראות סעיף קטן (א), אלא אם כן קיבל הכשרה מתאימה, כפי שנקבעה בין השר לבין השר לביטחון הפנים.

(ג) לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה, רשאי מפקח, בכל עת סבירה, להיכנס למקום שיש לו יסוד סביר להניח כי מצוי בו מקור קרינה שהקמתו או הפעלתו טעונים היתר לפי חוק זה או מקור קרינה שניתנה לגביו הוראה לפי סעיף 12(ב), או כי מתנהל בו עסק למתן שירות, ובלבד שלא ייכנס –

(1) למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט;

(2) למקום המוחזק על ידי מערכת הביטחון, אלא ברשות שר הביטחון או מי שהוא הסמיך לענין זה; בפסקה זו, "מערכת הביטחון" – משרד הביטחון, יחידות סמך של משרד הביטחון, צבא הגנה לישראל, הוועדה לאנרגיה אטומית, הקריה למחקר גרעיני (קמ"ג), המרכז למחקר גרעיני (ממ"ג) והמכון הביולוגי, וכן ספקים ומפעלים המפתחים או המייצרים מוצרים בעבור מי מאלה, ששר הביטחון הודיע עליהם לממונה.

(3) למיתקן חשמל כהגדרתו בחוק משק החשמל, התשנ"ו-1966, אלא בתיאום עם מפעיל המיתקן ובהתאם לכללי הבטיחות המקובלים במיתקן.

(ד) לשם גילוי עבירה לפי חוק זה יהיו למפקח סמכויות חקירה המסורות לקצין משטרה לפי סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)², וכן סמכות של שוטר לבקש מבית משפט צו חיפוש ולבצעו לפי סעיפים 23 ו-24(א)(1) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] התשכ"ט-1969³; הוראות החיקוקים האמורים יחולו על חקירה, חיפוש ותפיסת חפצים, הנעשים בידי מפקח, כאילו נעשו בידי קצין משטרה או שוטר, לפי הענין, בשינויים המחויבים.

פרק ה': צו סילוק

14. (א) נוכח ממונה כי הקמה או הפעלה של מקור קרינה נעשו בלא היתר או בניגוד לתנאיו או בניגוד להנחיות או הוראות שנתן ממונה לפי הוראות סעיפים 7(א)(2) ו-12(ב), וטרם הוגש כתב אישום, רשאי הוא לצוות על מקים מקור הקרינה או המפעיל שלו, על בעל מקור הקרינה או על בעל הנכס שבו מצוי מקור הקרינה, להפסיק את ההקמה או ההפעלה, לפי

צו לסילוק מקור קרינה

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 14 כדי להבטיח קיום מטרות החוק, מוצע להקנות לשר אפשרות לנקוט אמצעים מנהליים למניעה או להפסקת סכנה לציבור הקשורה לקרינה בלתי מייננת וזאת בטרם נקיטת אמצעים פליליים. לפי הסעיף המוצע רשאי השר להורות על סילוק של מקור קרינה, כולל פירוק ונטרול, אם נוכח לדעת שהוא הוקם או הופעל בלא היתר או בניגוד לתנאיו או בניגוד להנחיות או להוראות שנתן ממונה. כן מוצע לקבוע כי במקרה שהצו אינו מקיים בתוך הזמן שנקבע לכך, יהיה הממונה רשאי לבצע את הוראות הצו בעצמו.

סעיף 13 מוצע להסמיך את השר לאיכות הסביבה להסמיך עובדי ציבור כמפקחים לצורך פיקוח ובקרה על קיום הוראות החוק המוצע וזאת כמקובל בחוקים אחרים בתחום איכות הסביבה (למשל חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984 (להלן – חוק שמירת הנקיון), וחוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961 (להלן – חוק למניעת מפגעים).

¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 208.

² חוקי א"י, א', עמ' 439.

³ דיני מדינת ישראל, התשכ"ט, עמ' 284.

הענין, או לסלק את מקור הקרינה למקום, באופן ובתוך תקופת הזמן שתיקבע בצו ושתחילתה במועד מסירתו, הכל כפי שייקבע בצו, ורשאי הוא לדרוש במידת האפשר ובהתאם לנסיבות, להחזיר את המצב לקדמותו; בסעיף קטן זה, "סילוק" – לרבות נטרול או פירוק.

(ב) מי שלא קיים הוראות צו שניתן לפי סעיף קטן (א), רשאי ממונה או עובד ציבור שהוא הסמיך לענין זה, לבצע את הנדרש לפי הצו; משעשה כן, יהיה מי שנצטווה אך לא מילא אחר הוראות הצו, חייב בתשלום כפל ההוצאות שהוצאו; על גבייתן של הוצאות כאמור תחול פקודת המסים (גביה), והן ישולמו לקרן לשמירת הניקיון שהוקמה לפי סעיף 10 לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 (בחוק זה – הקרן לשמירת הניקיון).

(ג) ממונה או מי שהוא הסמיך לענין ביצוע צו כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי להיכנס לכל מקום לשם ביצוע הצו, ובלבד שלא ייכנס למקום כאמור בפסקאות (1) עד (3) של סעיף 13(ג), אלא בהתאם להוראות אותן פסקאות.

פרק ו': עונשין

15. (א) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) עונשין לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁴ (להלן – חוק העונשין), ואם נעברה העבירה בידי תאגיד, דינו – כפל הקנס האמור:

- (1) מקום או מפעיל מקור קרינה בלא היתר, בניגוד להוראות סעיף 3, לאחר שקיבל התראה בכתב מאת ממונה;
- (2) נותן שירות קרינה בלא היתר, בניגוד להוראות סעיף 3;
- (3) מקום או מפעיל מקור קרינה או נותן שירות קרינה בניגוד לתנאי מתנאי ההיתר שניתן לו לפי הוראות סעיף 3;
- (4) מפר הוראה שנתן ממונה לפי הוראות סעיף 12(ב) או צו שנתן לפי הוראות סעיף 14(א).

ד ב ר י ה ס ב ר

האמור. עונש כאמור יוטל לפי הסעיף המוצע גם על מי שמפר הוראות ממונה לפי החוק או את הוראות צו הסילוק שניתן לו. עם זאת נקבע כי עונש על הקמה והפעלה של מקור קרינה בלא היתר יוטל רק לאחר שנשלחה התראה, וזאת נוכח מנגון מקורות הקרינה שנדרש לגביהם היתר לפי סעיף 3 המוצע, מחד, והפטור שניתן לחלק מהם בסעיף 4 ובתוספת, מאידך.

כן מוצע כי בעל היתר אשר מפר חובת רישום או דיווח הקבועה בחוק, יהיה צפוי לקנס המרבי הקבוע בסעיף 61(א)(2) בחוק העונשין, דהיינו – 26,100 ש"ח, ואם הוא תאגיד – לכפל הקנס האמור.

ביצוע עבירות בתחומי איכות הסביבה מתאפיין במקרים רבים, בין השאר, בהעדר כוונת גרימת נזק סביבתית מצד אחד ובתוצאות סביבתיות קשות ובלתי הפיכות מצד שני, ולפיכך מוצע לקבוע כי עבירה על החוק היא עבירה של אחריות קפידה.

עוד מוצע לקבוע כי קנסות שהוטלו לפי החוק המוצע (כמו גם כפל ההוצאות שהוצאו לביצוע צו סילוק לפי סעיף 14(ב) המוצע) יועברו לקרן לשמירת

ולחייב בכפל ההוצאות שהוציא את מי שלא קיים את ההוראות.

סמכות רומה קיימת בחוקים אחרים בתחום איכות הסביבה, למשל – בסעיף 13 לחוק שמירת הניקיון, בסעיף 11 לחוק מניעת מפגעים, ובסעיף 9 לחוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004 (להלן – חוק שמירת הסביבה החופית).

סעיף 15 מוצע לקבוע בחוק הוראות עונשיות כמקובל בחוקים אחרים בתחום איכות הסביבה.

בהתאם לסעיף המוצע אדם המקים או המפעיל מקור קרינה או הנותן שירות קרינה, בלא היתר או בניגוד לתנאיו יהיה צפוי לעונש מרבי של שישה חודשי מאסר ולקנס מרבי הקבוע בסעיף 61(א)(4) בחוק העונשין, דהיינו – 202,000 ש"ח, ואם המפר הוא תאגיד – כפל הקנס

⁴ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142.
⁵ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(ב) בעל היתר שאינו מנהל רישום או שאינו מדרווח לממונה לפי הוראות סעיף 11(א).
דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, ואם נעברה העבירה בידי תאגיד, דינו – כפל הקנס האמור.

(ג) היתה העבירה עבירה נמשכת, רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף, בשיעור של חמישה אחוזים מסכום הקנס הקבוע לאותה עבירה, לכל יום שבו נמשכת העבירה מעבר לתקופת הזמן שנקבעה בהתראה, בכתב מאת ממונה ושתחילתה עם מסירתה.

(ד) עבירה לפי סעיף זה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

(ה) קנס שהוטל בשל עבירה לפי חוק זה ישולם לקרן לשמירת הניקיון, ואולם אם הוטל הקנס עקב הפעלת סמכותו של עובד רשות מקומית, ישולם הקנס לקופת הרשות המקומית שהפעילה את הסמכות, למעט קנס שהוטל על הרשות המקומית.

16. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי סעיף 15 בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או פקיד אחראי מטעם תאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

אחריות נושא משרה בתאגיד

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף 15 בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חוקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

פרק ז': הוראות שונות

17. (א) הערכה או מדידה של רמות חשיפה לקרינה לפי סעיפים 6 ו-7(א)(2) וכן ביצוע מדידות קרינה בהתאם לתנאי ההיתר שקבע ממונה לפי סעיף 9(4), ייעשו באמצעות בעל היתר למתן שירות שאינו עובד של מבקש היתר הקמה או היתר הפעלה או של בעל היתר כאמור, שהזמין את ההערכה או המדידה (בסעיף זה – המזמין), ושאינו תלוי במזמין באופן אחר, במישרין או בעקיפין.

אי-הלות ומניעת ניגוד ענינים

(ב) בעל היתר למתן שירות לא יבצע הערכה או מדידה כאמור בסעיף קטן (א) אם יש בכך כדי ליצור ניגוד ענינים עם ענין אחר שלו או עם ענינו של המזמין.

(ג) השר רשאי לקבוע הוראות לענין אי-תלות וניגוד ענינים כאמור בסעיף זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

על כן, בדומה לחוקים אחרים בתחום איכות הסביבה, להטיל חובה מפורשת על נושא משרה בתאגיד לפקח על פעולות התאגיד ועובדיו לשם מניעת עבירות על הוראות החוק המוצע.

סעיף 17 כדי להבטיח את מהימנות תוצאותיהם של הערכות רמות חשיפה ושל מדידות קרינה, שבהתבסס עליהם ניתנים היתרים להקמה ולהפעלה של מקורות קרינה ושבתאמצעותם מפקח הממונה על פעילותם של בעלי ההיתרים, מוצע לקבוע כי הערכה ומדידה של רמות חשיפה לפי סעיפים 6 ו-7 וכן מדידות קרינה שבעל ההיתר חייב בהם בהתאם לתנאי ההיתר, ייעשו באמצעות בעל היתר למתן שירות שאינו עובד של מבקש היתר או של בעל היתר כאמור המזמין את ההערכה או המדידה, ושאינו תלוי בו באופן אחר, במישרין או בעקיפין.

הניקיון שהוקמה לפי סעיף 10 לחוק שמירת הניקיון. מטרת הקרן היא לרכוש אמצעים כספיים לשמירה על איכות נאותה של הסביבה ובכלל זה לשמירה על הניקיון, למניעת השלכת פסולת וטיפול בפסולת, למחזור, למניעת מפגעים, למניעת שילוט בלתי חוקי ולמניעת עבירות לפי חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993. הקנסות ותשלומי כפל ההוצאות שיועברו לקרן לשמירת הניקיון לפי החוק המוצע ישמשו לשם ריכוז האמצעים הדרושים, בין השאר, למימון ביצוע הוראות החוק המוצע, למניעת עבירות לפיו, ולהשגת מטרותיו. עם זאת מוצע לקבוע כי קנס שהוטל עקב הפעלת סמכותו של עובד רשות מקומית, ייגבה על ידי הרשות המקומית וישולם לקופתה, כפי שנעשה בחוקים אחרים, כדוגמת חוק שמירת הניקיון.

סעיף 16 רבים ממקמי מקורות הקרינה וממפעילי מקורות כאמור הם גופים עסקיים. מוצע

18. ממונה יפרסם, מעת לעת ובכפוף להוראות סעיף 9 לחוק הופש המידע, התשנ"ח-1998⁶, יידוע הציבור מידע שברשותו, לרבות מידע כמפורט להלן:

(1) רשימת בעלי היתרים;

(2) מיקום מקורות קרינה החייבים בהיתר;

(3) הערכות רמות חשיפה;

(4) תוצאות בדיקות של מקורות קרינה החייבים בהיתר;

(5) תוצאות של מדידות קרינה הנוצרת במהלך הפעלתם של מקורות קרינה.

19. על מסירת צו, התראה, הוראות והנחיות מאת ממונה לפי חוק זה יהולו הוראות דרכי מסירה סעיף 237 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982⁷, בדבר המצאת מסמכים, בשינויים המחויבים.

20. (א) הוראה את עצמו נפגע מהוראה שניתנה לפי סעיף 12 או מצו שהוצא לפי הוראות בקשה לביטול סעיף 14, רשאי להגיש לבית המשפט המוסמך לרון בעבירה נושא ההוראה או הצו בקשה לביטולם.

(ב) הגשת בקשה לביטול הוראה או צו, לפי הוראות סעיף קטן (א), אינה מתלה את תוקפם, כל עוד לא החליט בית המשפט אחרת; החליט בית המשפט להתלות את תוקפם של ההוראה או הצו במעמד צד אחד, תידון הבקשה במעמד הצדדים בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מתום שבעה ימים מיום ההחלטה.

(ג) בית המשפט רשאי לבטל את ההוראה או הצו, לאשרם או לשנותם.

21. (א) לא יינתן היתר לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965⁸, לעבודה או לשימוש התניית רישיונות הטעונים היתר הקמה לפי חוק זה, אלא לאחר קבלת היתר הקמה כאמור.

(ב) לא יינתן רישיון או היתר זמני לעסק טעון רישוי לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968⁹, החייב בהיתר לפי חוק זה, אלא לאחר קבלת היתר לפי חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 18 מוצע לקבוע בחוק במפורש חובת ממונה לפרסם, מעת לעת, מידע שברשותו לרבות מידע הנוגע למיקומם של מקורות קרינה החייבים בהיתר, לתוצאות של בדיקות מקורות קרינה ושל מדידות רמות חשיפה לקרינה, ממצאים של הערכות רמות חשיפה וכן את רשימת בעלי ההיתרים.

סעיף 19 מוצע לקבוע כי על מסירת צו, התראה, הוראות והנחיות ממונה לפי חוק זה יהולו הוראות חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982⁷, בדבר המצאת מסמכים.

סעיף 20 מוצע לאפשר למי שרואה את עצמו נפגע מהוראה או מצו מינהלי, להשיג עליהם לפני בית משפט מוסמך. הוראה דומה נקבעה בסעיף 10 לחוק שמירת הסביבה החופית.

סעיף 21 כדי לשפר ולייעל את ביצוע החוק ואכיפתו, וכדי להבטיח תאום מרבי בין גורמי הרישוי והאכיפה השונים העוסקים בנושא, מוצע, להתנות מתן היתרים לפי חוק התכנון והבניה, ורישיונות לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח - 1968⁹, בקבלת היתרי הקמה והפעלה, לפי הענין, לפי החוק המוצע. כן מוצע להתנות מתן היתר הפעלה לפי החוק, ברישיון או באישור סוג לפי פקודת הטלגרף האלחוטי, [נוסח חדש], התשל"ב-1972 (להלן - פקודת הטלגרף) או חוק התקשורת (בוק ושידורים), התשמ"ב-1982 (להלן - חוק התקשורת) הניתנים על ידי משרד התקשורת.

⁶ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

⁷ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

⁸ ס"ח התשב"ה, עמ' 307.

⁹ ס"ח התשב"ח, עמ' 204.

<p>(ג) לא יינתן היתר הפעלה לפי חוק זה לגבי מקור קרינה החייב ברישיון או באישור סוג לפי פקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972¹² (להלן – פקודת הטלגרף), או לפי חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982¹¹, אלא לאחר קבלת רישיון או אישור סוג כאמור.</p>	
<p>22. הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן.</p>	<p>שמירת דינים</p>
<p>23. השר רשאי לקבוע, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, אגרות בעד הגשת בקשות למתן היתר לפי חוק זה.</p>	<p>אגרות</p>
<p>24. השר רשאי בצו, באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, לשנות את התוספת.</p>	<p>שינוי התוספת</p>
<p>25. (א) השר ממונה על ביצוע הוראות חוק זה, והוא רשאי, באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, ובכלל זה בענינים אלה:</p> <p>(1) אמות מידה ונהלים למתן היתרים לפי חוק זה, דרך כלל או לסוג מסוים של מקורות קרינה, תוקפם של היתרים כאמור, ביטולם או התלייתם, לרבות נהלים להגשת בקשות להיתרים;</p> <p>(2) רמות חשיפה מרביות מותרות של בני אדם לקרינה ממקור קרינה;</p> <p>(3) נקיטת אמצעי זהירות ובטיחות למניעת סכנה לציבור ולסביבה כתוצאה מחשיפה לקרינה או כתוצאה מהקמה של מקור קרינה והפעלתו;</p> <p>(4) ביצוע מדידות קרינה הנוצרת במהלך הפעלתם של מקורות קרינה.</p> <p>(ב) תקנות לפי סעיף קטן (א)(2) יותקנו בהתייעצות עם שר הבריאות; תקנות כאמור שענינן רמות חשיפה מרביות לקרינה בתחום תדרי רדיו כהגדרתם בפקודת הטלגרף, יותקנו בהתייעצות גם עם שר התקשורת, ואולם אם הודיע שר התקשורת לשר, בכתב, שיש או שעלולה להיות לתקנות האמורות השפעה ישירה ומהותית על העלויות למשק התקשורת, יותקנו התקנות בהסכמתו.</p>	<p>ביצוע ותקנות</p>

ד ב ר י ה ס ב ר

ובקרה ברמת מומחיות גבוהה על עשרות אלפי מקורות קרינה בלתי מייננת. מוצע על כן להקנות לשר סמכות להטיל ולגבות אגרות בעד הגשת בקשות למתן היתרים.

סעיף 25 מוצע לקבוע בחוק כי השר לאיכות הסביבה יהיה ממונה על ביצוע החוק, וכי הוא יהיה רשאי, באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, ובכלל זה יהיה רשאי לקבוע הוראות בדבר רמות חשיפה מרביות מותרות של בני אדם לקרינה ממקור קרינה, נקיטת אמצעי זהירות ובטיחות למניעת סכנה לציבור ולסביבה כתוצאה מחשיפה לקרינה ולענין ביצוע מדידות קרינה ומתן היתרים או בענין הקמת מקור קרינה והשימוש בו. מוצע כי בענינים כמפורט בסעיף, יותקנו התקנות בהתייעצות או בהסכמת השרים הנוגעים בדבר, לפי הענין.

יובהר כי סמכות התקנת תקנות לפי הסעיף האמור נתונה לגבי כל מקורות הקרינה, בין אם הקמתם או הפעלתם טעונה היתר לפי החוק המוצע ובין אם לאו.

סעיף 22 בחיקוקים שונים קיימות הוראות המתייחסות להיבטים שונים הנוגעים להקמה או להפעלה של מקור קרינה בלתי מייננת, כגון: הוראות הקמה ושימוש – בחוק התכנון והבניה; הוראות בדבר אופן ביצוע עבודה, בקשר עם העיסוק – בפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התשל"ל-1970 (להלן – פקודת הבטיחות בעבודה) והתקנות מכוחה; וכן, הוראות בחקיקה לענין התקנה והפעלה של מכשירי טלגרף אלחוטי – לפי פקודת הטלגרף וחוק התקשורת. ראוי להבהיר במפורש כי החוק המוצע לא בא לגרוע מהוראות כאמור.

סעיף 23 הפעלת החוק המוצע ואכיפתו מחייבת הערכות מנהלית ומקצועית לקיום פיקוח

¹² דיני מדינת ישראל, התשל"ב, עמ' 506.

¹¹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

(ג) תקנות לפי סעיף קטן (א) בענינים הנוגעים למשק החשמל יותקנו בהתייעצות עם שר התשתיות הלאומיות, ואולם אם הודיע שר התשתיות הלאומיות לשר, בכתב, שיש או שעלולה להיות לתקנות האמורות השפעה ישירה ומהותית על העלויות למשק החשמל, על תעריפי חשמל או על אמינות וזמינות הספקת חשמל, יותקנו התקנות בהסכמת שר התשתיות הלאומיות ושר האוצר.

(ד) תגובת שר התקשורת, שר התשתיות הלאומיות או שר האוצר בענין הסכמתם להתקנת תקנות לפי סעיפים קטנים (ב) ו-(ג), תינתן בתוך 30 ימים מיום פניית השר אליהם; לא העביר מי מהשרים האמורים את עמדתו בתוך המועד האמור, יראו כאילו נתן את הסכמתו.

26. (א) תקנות ראשונות לפי סעיף 25(א)(2), שהתקנתן טעונה התייעצות או הסכמה של שר התקשורת או של שר התשתיות הלאומיות לפי סעיף 25(ב) ו-(ג) יותקנו עד יום תחילתו של חוק זה (להלן – יום התחילה).

(ב) לא הותקנו תקנות כאמור בסעיף קטן (א) בענינים הנוגעים למשק החשמל, עד יום תחילתו של חוק זה, יחולו ההוראות המפורטות להלן עד להתקנת התקנות האמורות:

(1) החלטת ממונה לפי סעיפים 3, 9 או 10, בענינים הנוגעים למשק החשמל, תהיה בהתאם לדוח ועדת המומחים לנושא שדות מגנטיים מרשת החשמל שמינה המנהל הכללי של המשרד לאיכות הסביבה, המפורסם באתר האינטרנט של המשרד לאיכות הסביבה, ואולם החלטה כאמור בענינים בעלי השפעה על עלויות למשק החשמל, טעונה אישור בכתב ומראש מאת השר, שר התשתיות הלאומיות ושר האוצר; לענין זה, "ענינים בעלי השפעה על עלויות למשק החשמל" – ענינים שיש או שעלולה להיות להם השפעה ישירה ומהותית על העלויות למשק החשמל, על תעריפי חשמל או על אמינות וזמינות הספקת חשמל, שניתנה לגביהם הודעה בכתב לממונה, מאת השר או שר התשתיות הלאומיות;

(2) עמדת שר התשתיות הלאומיות ושר האוצר להחלטה הטעונה אישורם לפי פסקה (1) תינתן בתוך 30 ימים מיום פניית הממונה אליהם; לא העביר מי מהשרים האמורים את עמדתו בתוך המועד האמור, יראו כאילו נתן את אישורו.

27. (א) חוק זה יחול על המדינה, ואולם הוא לא יחול על פעילות ביטחונית או מבצעית או תחולה על תוצאות פעילות כאמור של כל אחד מאלה:

(1) צבא הגנה לישראל;

(2) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה, שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה או יחסי החוץ שלה;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 26 מוצע כי תקנות ראשונות שענינן רמות השיפה מרביות לקרינה בתחום תדרי רדיו וכן תקנות כאמור בענינים הנוגעים למשק החשמל יותקנו עד יום תחילתו של החוק המוצע.

סעיף 27 מוצע לקבוע כי החוק המוצע יחול על כל רשויות המדינה שכן לענין השיפה לקרינה וסכנותיה אין נפקא מינא מיהו העוסק במקור הקרינה או בעלו, ומה מטרת השימוש בו. עם זאת ותוך הכרה בצורך לאזן בין מטרות החוק המוצע מצד אחד, מוצע לקבוע כי החוק המוצע יחול על כל רשויות המדינה שכן לענין השיפה לקרינה וסכנותיה אין נפקא מינא מיהו העוסק במקור הקרינה או בעלו, ומה מטרת השימוש בו. עם זאת ותוך הכרה בצורך לאזן בין מטרות החוק המוצע מצד אחד,

(3) יחידות ויחידות סמך של משרד הביטחון, שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה; ואולם פעילות כאמור תבוצע ככל האפשר בהתאם להוראות חוק זה.

(ב) הוראות חוק זה לא יחולו על מקורות קרינה במקום עבודה, ובלבד שהחשיפה לקרינה הנוצרת או העלולה להיווצר עקב פעילותם של מקורות הקרינה האמורים מוגבלת למקום העבודה ולעובדים באותו מקום עבודה העוסקים במסגרת תפקידם בהתקנה, בהפעלה או בתחזוקה של מקורות הקרינה.

28. בחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992¹², בסעיף 1, במקום "או על ידי קרינה בלתי מייננת, כמשמעותן" יבוא "כמשמעותה", ובסופו יבוא "או על ידי קרינה בלתי מייננת, בהגדרתה בחוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ה-2005".

תיקון חוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות)

29. בחוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000¹³, בתוספת הראשונה, בפרט 23, אחרי פסקה (1) יבוא:

תיקון חוק בתי משפט לענינים מינהליים

"(2) החלטת ממונה לפי פרק ג' לחוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ה-2005";

30. בחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995¹⁴, בסעיף 1, בהגדרה "חוב", בפסקה (9), אחרי פסקת משנה (ה) יבוא:

תיקון חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות

"(ו) לשם ביצוע צו לסילוק מקור קרינה לפי סעיף 14 לחוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ה-2005";

31. תחילתו של חוק זה, שנה מיום פרסומו. תחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 29 מוצע כי עתירה על החלטת ממונה לפי פרק ג' לחוק המוצע שענינו היתרים, תידון לפני בית משפט לענינים מינהליים.

סעיף 30 בתיקון לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995, שהתקבל בשנת 2003 (ס"ח התשס"ג, עמ' 568), הוסמך המרכז לגבות הוצאות המשולמות לקרנות שהוקמו על פי חוק והמנוהלות במשרד לאיכות הסביבה, וזאת בכפוף לקביעה מפורשת בצו של שר המשפטים. כאמור, בהתאם לסעיף 14 המוצע מוקנית לממונה סמכות להורות על סילוקו של מקור קרינה בהתקיים הנסיבות המפורטות בסעיף זה, ורשאי הוא, אם לא בוצע הצו, לסלק את מקור הקרינה בעצמו ולחייב בכפל ההוצאות שהוציא את מי שלא קיים את הוראותיו. מוצע לתקן את החוק המרכז לגביית קנסות, כך שהמרכז יוסמך לגבות גם הוצאות שהוצאו במהלך סילוקו של מקור קרינה, הכל בכפוף לקביעה מפורשת בצו של שר המשפטים. ויובהר כי טרם ניתן צו של שר המשפטים לפי החוק האמור ועל כן כיום המרכז אינו מבצע פעולות גביה של קנסות, עיצומים כספיים והוצאות המשולמות לקרן לשמידת הניקיון.

סעיף 31 כרי להותיר בידי מקימי מקורות קרינה ומפעליהם וכן בידי נותני שירותי קרינה פרק זמן סביר לשם התארגנות לקיום הוראות החוק המוצע, מוצע כי כניסתו לתוקף תהיה שנה מיום פרסומו.

לבין מגבלות הפיקוח והבקרה על גורמים מסוימים מצד שני, וברומה להוראות קיימות בחקיקה אחרת בתחום איכות הסביבה (ר' סעיף 116 לחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993, וסעיף 111 לחוק למניעת מפגעים), מוצע לסייג את תחולת החוק המוצע על פעילות ביטחונית של גופים המפורטים בסעיף המוצע.

עוד מוצע לקבוע סייג לענין תחולת הוראות החוק במקומות עבודה, שכן ההסדרים הקיימים בחוק המוצע אינם מתאימים למקורות קרינה המצויים במקומות עבודה ושהקרינה הנפלטת מהם משפיעה רק על עובדים העוסקים בהתקנה, בהפעלה או בתחזוקה של מקורות אלה. לענין מקומות עבודה כאמור נתונה לשר התעשייה המסחר והתעסוקה, סמכות להסדיר את הנושא בתקנות, ככל שימצא לנכון, לפי סעיף 173 לפקודת הבטיחות בעבודה.

סעיף 28 לפי החוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992, נחשב "זיהום על ידי קרינה" ל"מפגע סביבתי", המקנה למי שנפגע או עומד להיפגע ממנו הזכות להגיש תובענה על פי החוק האמור. מוצע לתקן את ההגדרה האמורה בכל הנוגע לקרינה בלתי מייננת ולהפנות בה להוראות החוק המוצע.

¹² ס"ח התשנ"ב, עמ' 184.

¹³ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

¹⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 170.

32. היתר שניתן לפני יום התחילה להקמה או להפעלה של מקור קרינה או למתן שירות הוראת מעבר קרינה לפי תקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התש"ם-1980¹⁵, שהיה בתוקף ערב יום התחילה, יראו אותו למשך יתרת תקופת תוקפו בהיתר שניתן לפי הוראות סעיף 3.

תוספת

(סעיף 4)

מקורות קרינה שהקמתם והפעלתם אינה טעונה היתר

1. מקור קרינה שעקב פעילותו נוצרת או עלולה להיווצר קרינה על-סגולה (Ultraviolet Radiation) בתחום אורכי גל הקצרים מ-400nm, ובלבד שמקור הקרינה הוא בעל צפיפות הספק משוקלל שאינה עולה על $3 \times 10^{-8} \text{ W/cm}^2$, במדידה במרחק 5 ס"מ בכל נקודה נגישה על גוף מקור הקרינה, ובכלל זה: נורות הלוגן ומנורות שיוזף; לענין פרט זה שקלול צפיפות ההספק ייעשה בהתאם להנחיות ממונה.
2. מכשיר הפולט אור בתחום הנראה לעין, בתחום אורכי גל הנעים בין 400nm לבין 780nm, ובלבד שאינו מכשיר או מיתקן שעקב פעילותו נוצרת או עלולה להיווצר קרינת לייזר, ובכלל זה: גופי תאורה לסוגיהם.
3. מכשיר או מיתקן שעקב פעילותו נוצרת או עלולה להיווצר קרינת לייזר, ובלבד שהמכשיר או מיתקן הלייזר, מסווג במהדורה האחרונה של התקן האלקטרו טכני הבינ-לאומי IEC-60825/2000 או בתקן ישראלי ת"י 1249, כשייך לדרגת סיכון לייזר Class 1M, Class 1, Class 2, Class 2M, Class 3a, ובכלל זה: מכשיר לבדיקת ברקוד, מצביע או מד טווח לייזר או נגן תקליטורים.
4. מקור קרינה שעקב פעילותו נוצרת או עלולה להיווצר קרינה תת-אדומה (Infrared Radiation) בתחום אורכי גל הנעים בין 780nm לבין 1mm, ובלבד שמקור הקרינה הוא בעל צפיפות הספק משוקלל שאינה עולה על 10 mW/cm^2 במדידה במרחק 5 ס"מ ממוצא של מקור הקרינה, ובכלל זה: מכשיר שלט רחוק.
5. מקור קרינה שעקב פעילותו נוצרת או עלולה להיווצר קרינה אלקטרומגנטית בתדרי רדיו (RF) 100 kHz עד 300 GHz, ובלבד שמקור הקרינה הוא בעל הספק שאינו עולה על 0.1 W, ובכלל זה: שלט רחוק להפעלת אועקת רכב; לענין פרט זה, "הספק" – הספק RMS) Root Mean Square (מוצע, שנמדד בתצורת השידור הגבוהה ביותר במוצא משרד RF, ואם אין גישה חשמלית מתואמת במוצא המשרד, יימדד הספק (ERP) Effective Radiated Power.
6. תנור מיקרוגל ביתי העומד בדרישות התקן הישראלי ת"י 1150, מכשיר לפיקוד טיסנים בעל הספק שאינו עולה על 0.5W, מכשיר קשר חד-מגמי (Simplex) בעל הספק שאינו עולה על 25W, מכשיר קשר אלחוטי נישא וטלפון נייד לסוגיו, כולל טלפון אלחוטי, או טלפון

ד ב ר י ה ס ב ר

לקבוע הוראת מעבר ולפיה היתרים קיימים שניתנו לפי התקנות האמורות ימשיכו לעמוד בתוקפם לתקופה שנקבעה בהם ויחולו עליהם הוראות החוק המוצע.

סעיף 32 מכוח תקנות הרוקחים, חלה כיום חובת היתר מאת הממונה על קרינה סביבתית במשרד לאיכות הסביבה לעוסק במכשיר קרינה, למקום מיתקן קרינה או למבצע בדיקות קרינה. מוצע על כן

¹⁵ ק"ת התש"ם, עמ' 992.

סלולארי שקצב הספיגה הסגולי ממנו (Specific Absorption Rate – SAR) אינו עולה על 2 W/Kg בממוצע על פני 10 גרם רקמה ביולוגית, או על 1.6 W/Kg בממוצע על פני 1 גרם רקמה ביולוגית.

7. מקור קרינה שעקב פעילותו נוצרת או עלולה להיווצר קרינה בתחום התדרים מ- 0 Hz עד 100 kHz , ובכלל זה – מכשירי חשמל ביתיים, כגון: מזגן, מכונת כביסה, מקרר, מכונת גילוח, מייבש שיער, סדין חשמלי, מחשב אישי או נורות חשמל, ולמעט מיתקנים המשמשים לייצור, להולכה, לחלוקה ולהספקה של חשמל, כולל קווי מתח עליון, קווי מתח עילאי ותת-קרקעי, תחנות משנה והשנאה וקווי מתח נמוך, עד לשלב החלוקה הביתית.